

## A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Sólymos Ügyvédi Iroda (ügyintéző Dr. Sólymos Vilmos ügyvéd 7633 Pécs, Endresz Gy. u. 2.) által képviselt **felpers neve** (felperes címe) felperesnek a Dr. Kovács Ildikó ügyvéd (8900 Zalaegerszeg, Ady Endre u. 45-57.) által képviselt **I. rendű alpers neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű, a Dr. Takács Tibor ügyvéd (8900 Zalaegerszeg, Kisfaludy u. 15.) által képviselt **II. rendű alpers neve** (II.rendű alperes címe) II. rendű, a Dr. Fóris Kálmán ügyvéd (7400 Kaposvár, Ezredév u. 1.) által képviselt **III. rendű alpers neve** (III.rendű alperes címe) III. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2007. május 23. napján kelt 2.G.40.281/2006/20. számú ítélete ellen a felperes részéről 21. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

### Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes és az I. rendű alperes által 2006. július 5-én és 6-án megkötött követelés-átruházási szerződésekben meghatározott szolgáltatást, azaz a II. rendű alperessel szemben 44.919.942,- (negyvennégymillió-kilencszáztizenkilencezer-kilencszáznegyvenkettő) forint, a III. rendű alperessel szemben 19.917.819,- (tizenkilencmillió-kilencszáztizenhétezer-nyolcszáztizenkilenc) forint erejéig fennálló követelést a felperesnek visszaadja. Megállapítja, hogy e követelések érvényesítésére a jövőben a felperes jogosult.

A II.-III. rendű alpereseket a fentiek tűrésére kötelezi.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 10.570.648,- (tízmillió-ötszázhetvenezer-hatszáznegyvennyolc) forintot.

Mellőzi a felperes elsőfokú illeték és perköltség-fizetésre kötelezését, és kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az állami adóhatóság felhívására 1.800.000,- (egymillió-nyolcszázezer) forint együttes első- és másodfokú illetéket.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 2.700.000,- (kettőmillió-hétszázezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **Indokolás**

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes és az I. rendű alperes között létrejött követelés-átruházási (engedményezési) szerződés semmisségére, valamint a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontja szerint megtámadásra alapított keresetét elutasította. Megállapította ugyan azt, hogy a felek követelés átruházására irányuló szerződése a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontjába ütközik, azonban a keresetet mégis alaptalannak találta, mert álláspontja szerint a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti eredményes megtámadás esetén is csak akkor van helye a nyújtott szolgáltatás visszakövetelésének, ha a Cstv. 40.§ (2) bekezdésében írt feltételek is fennállnak. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, miután a felperes a követelés átruházását, mint szolgáltatást a rendes gazdálkodás körében nyújtotta, az az I. rendű alperestől - mint a követelés megszerzőjétől - nem követelhető vissza.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes jelentett be fellebbezést, fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a Cstv. 40.§-ára alapított kereseti kérelme teljesítését kérte. Álláspontja szerint a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti feltételek fennállása esetén az eredeti állapot helyreállításának van helye, és a Cstv. 40.§ (2) bekezdésében írt feltételeknek nem kell fennállniuk ahhoz, hogy a 40.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti megtámadás eredményeként a felperes az általa nyújtott szolgáltatást visszakövetelhesse. Vitatta azt is, hogy a követelés-átruházási szerződésben nyújtott szolgáltatás, azaz a követelés átruházása a felperes rendes gazdálkodása körébe tartozott volna.

Az alperesek az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság mindössze azzal egészíti ki az elsőfokú eljárás iratai alapján, hogy a felperes és I. rendű alperes közti beszámítással érintett felperesi tartozásból 23.000.000,- Ft a beszámítás időpontjában nem volt esedékes.

Az így kiegészített tényállásból is téves jogi következtetést vont le az elsőfokú bíróság abban a kérdésben, hogy a felperes és az I. rendű alperes között létrejött követelés-átruházási szerződésnek a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontjára alapított megtámadása eredményes volt. A Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontja akként

rendelkezik, hogy a tudomásszerzéstől számított 90 napon belül, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított 180 napon belül a hitelező, avagy az adós nevében a felszámoló a bíróság előtt keresettel megtámadhatja az adósnak a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző 90 napon belül, és azt követően kötött szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya egy hitelező előnyben részesítése, különösen egy fennálló szerződésnek a hitelező javára történő módosítása, vagy biztosítékkal nem rendelkező hitelező számára biztosíték nyújtása.

A szerződés tárgya a Ptk. 227.§ (1) bekezdése értelmében maga a szolgáltatás, amely irányulhat valamely dolog átadására, tevékenységre, tevékenységtől való tartózkodásra vagy más magatartásra. A felperes és az I. rendű alperes között létrejött, támadott szerződések tárgya a felperesnek a II. és III. rendű alperesekkel szemben fennálló követelésének átruházása volt, mégpedig a követelés értékével azonos vételár ellenében. Az e szerződésben kikötött szolgáltatás tehát a követelés átruházása, az ellenszolgáltatás pedig a vételár, e szerződés tárgya tehát nem az I. rendű alperes, mint hitelező előnyben-részesítése volt, ezért az a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontja alapján megalapozottan nem támadható.

A Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontjában foglalt feltételek vizsgálatakor nem mehet el odáig a bíróság, hogy az adós szándékát, a szerződés célját vagy annak eredményét vizsgálja. A hitelezők kijátszásának szándéka a Cstv. 40.§ (1) bekezdés a) pontja, a hitelező előnyben részesítése, mint eredmény pedig a Cstv. 40.§ (2) bekezdése alkalmazását vonhatja maga után. Vizsgálta ezért a másodfokú bíróság azt, hogy a felperesnek az átruházott követelése visszaszolgáltatására irányuló kereseti kérelme más, a Cstv. 40.§-ában meghatározott jogcímen lehet-e alapos. A Pp. 215.§-a szerinti kérelemhez kötöttség nem jelent ugyanis jogcímmel való kötöttséget is, amennyiben a felperesi kereset alapos, úgy azt a bíróság a felperes által megjelölt jogcímtől eltérő jogcímen is teljesítheti (BH 1422/2006.).

A Cstv. 40.§ (2) bekezdése értelmében a felszámoló az adós nevében az (1) bekezdés szerinti határidőn belül visszakövetelheti az adós által a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző 60 napon belül és azt követően nyújtott szolgáltatást, ha annak eredménye egy hitelező előnyben részesítése, és a szolgáltatás nem minősül a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásnak. Hitelező előnyben részesítésének minősül különösen valamely tartozás esedékesség előtti kiegyenlítése.

Az idézett jogszabályi rendelkezés szerint a szolgáltatás visszakövetelésének egyik feltétele az, hogy a nyújtott szolgáltatás eredményeként egy hitelező előnyben részesüljön. A perbeli, támadott jogügylettel az I. rendű alperes követelést szerzett meg, és e követelés ellenértékével, azaz vételárával a felperes felé tartozása keletkezett. E tartozás keletkezése folytán vált lehetővé az, hogy az I. rendű alperes a Ptk. 296.§-a szerint tartozásába a felperessel szembeni, gazdasági kapcsolatból

eredő követelését beszámítsa. E beszámítás eredménye pedig az volt, hogy az I. rendű alperes a felperessel szembeni követeléséhez a Cstv. szabályai szerinti hitelezői kielégítési sorrend megsértésével hozzájutott azáltal, hogy lehetővé vált számára a II. és III. rendű alperesektől az átruházott követelés beszédése. Megállapítható tehát az, hogy e támadott jogügylet eredményeként az I. rendű alperes, mint hitelező előnyben részesült a felperes többi hitelezőjének hátrányára.

Különösen fennállt az I. rendű alperes, mint hitelező előnyben részesítése a kiegészített tényállásban rögzített 23.000.000,- Ft összeg erejéig, ugyanis e 23.000.000,- Ft összeg beszámítására a támadott jogügylet eredményeként anélkül került sor, hogy e követelés esedékes lett volna, így ezen 23.000.000,- Ft összeg erejéig a Cstv. 40.§ (2) bekezdés utolsó mondata szerinti további feltétel is megvalósult.

További feltétele a szolgáltatás visszakövetelésének az, hogy e szolgáltatás ne minősüljön a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásnak. A másodfokú bíróság álláspontja egyezik az elsőfokú bíróság álláspontjával abban a kérdésben, hogy a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásnak a cégjegyzékbe bejegyzett gazdasági társaságnál a létesítő okiratban szereplő tevékenységi körök gyakorlása során, az üzletszerű gazdasági kapcsolatok körében megkötött szerződések, és az ezek alapján teljesített szolgáltatások tartoznak, különösen a cégjegyzékbe bejegyzett tevékenységi kör gyakorlásához szükséges árubeszerzés, az ezzel kapcsolatos munkabérfizetés, közüzemi költségek. Azonban a másodfokú bíróság álláspontja szerint a perbeli, rendkívül nagy értékű követelés átruházására létrejött jogügylet, amely nem kapcsolódott az adós bejegyzett tevékenységi köreihez, és mely a gazdasági életben nem szokványos, nem mindennapos, az nem a gazdasági tevékenység folytatásához szükséges áru, anyag, munkaerőszükséglet biztosítására szolgált, ezért semmiképpen nem tekinthető a rendes gazdálkodás körébe tartozó jogügyletnek.

A szolgáltatás visszakövetelésének a Cstv. 40.§ (2) bekezdés fentiek szerinti feltételei fennállnak tehát, ezért az I. rendű alperesnek a rendelkező részben körülírt szerződésekkel kapott szolgáltatást, nevezetesen a II. és III. rendű alperesekkel szembeni követelést a felperes részére vissza kell szolgáltatnia. E követelést a másodfokú bíróság - az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében a Pp. 253.§(2) bekezdése alapján megváltoztatva - a felperesnek visszaadta, a követeléssel a továbbiakban ismételt a felperes rendelkezik, és annak beszédésére a II.-III. rendű alperesektől a felperes jogosult. Miután a követelés egy részét, nevezetesen a II. rendű alperestől 6.570.648,- Ft-ot, a III. rendű alperestől pedig 4.000.000,- Ft-ot beszédett, az I. rendű alperes a kapott szolgáltatás helyett a szolgáltatás helyébe lépő, általa beszédett összeget köteles a felperesnek visszaadni, ezért e beszédett összegek megfizetésére a másodfokú bíróság az I. rendű alperest kötelezte a Ptk. 361.§ (1) bekezdés alapján.

Megjegyzzi még a másodfokú bíróság, hogy nem ért egyet az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi okfejtésével, hogy a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontjának fennállása

esetén további, mégpedig a Cstv. 40.§ (2) bekezdése szerinti feltételek vizsgálatára volna szükség ahhoz, hogy az eredményesen megtámadott szerződésben meghatározott szolgáltatás visszatéríthető legyen. A Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontja szerint a megtámadott szerződés pedig a Ptk. 235.§ (1) bekezdése értelmében a megtámadás következtében megkötésének időpontjától kezdődő hatállyal érvénytelenné válik. Az érvénytelen szerződés esetén a Ptk. 237.§ (1) bekezdése alapján a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani, azaz a szerződés alapján nyújtott szolgáltatások visszajárnak. Nincs szükség külön jogcímre, és nincs szükség a Cstv. 40.§ (2) bekezdés szerinti feltételek fennállására ahhoz, hogy az eredményesen megtámadott szerződés alapján nyújtott szolgáltatás visszakövetelhető legyen, erre a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontja a fent idézett Ptk. rendelkezéseivel együttesen kellő jogalapot nyújt.

A felperesi fellebbezés eredményes volt, ezért a másodfokú bíróság a felperes elsőfokú illeték- és perköltség-fizetésre kötelezését mellőzve a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján az I. rendű alperest kötelezte a felperes javára első- és másodfokú perköltség megfizetésére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdésére figyelemmel, valamint úgyszintén a felperest kötelezte a feljegyzett első- és másodfokú illeték megtérítésére az Itv. 74.§-ára tekintettel a Kmr. 13.§ (2) bekezdése alapján.

Pécs, 2007. november 21.

Dr. Veszeley Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Zóka Ferenc s.k. bíró